

RETOUR

OVER INZAMELING EN RECYCLING VAN E-WASTE

ZOMER 2013

ICT Milieu

Registrerende markt mag zijn werk doen

Wetgeving

Aftellen naar hogere inzamel- en recyclingambitie

**AMBITIE OM
ZUIVERE STOFFEN
TE HERWINNEN
LEVERT HOOG MILIEU-
RENDEMENT OP**

Retour is een uitgave van de producenten en importeurs van elektrische apparaten en energiezuinige verlichting, verenigd in de NVMP. Hiermee houdt de NVMP u twee keer per jaar op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen op het gebied van e-waste in Nederland en Europa.

De standpunten van de producenten en importeurs over diverse onderwerpen vindt u op producenten-verantwoordelijkheid.nl. Hier staat ook nadere informatie over de productstichtingen die met elkaar de Vereniging NVMP vormen: Stichting Bruingoed, Stichting ICT Milieu, Stichting LightRec Nederland, Stichting Metalektro Recycling, Stichting Verwerking Centrale Ventilatoren, Stichting Verwijdering Elektrische Gereedschappen en Stichting Witgoed.

Uw reacties en ideeën zijn welkom via info@producenten-verantwoordelijkheid.nl.

Uitvoeringsorganisatie Wecycle heeft een eigen website: wecycle.nl.

Retour is een uitgave voor betrokkenen bij de inzameling en recycling van elektrische apparaten en energiezuinige verlichting. Retour verschijnt in een oplage van 2.600 exemplaren. Bij dit drukwerk is gebruik gemaakt van biologische inkt. De drukker maakt gebruik van groene stroom, produceert geheel CO₂-neutraal en gebruikt uitsluitend CO₂-neutrale grondstoffen. De pre-press is geheel chemievrij. Bedrukt op milieuvriendelijk papier.

Redactie Jeroen Bartels, Eva Gobits, Ted van Hintum en Jeroen de Roos

Redactieadres Vereniging NVMP, Postbus 190, 2700 AD Zoetermeer, (079) 353 12 28, producenten-verantwoordelijkheid.nl

Vormgeving Han Snel, Utrecht

Fotografie Voermans van Bree Fotografie, Amheim

INHOUD

ICT Milieu	4
Een recyclingmarkt die registreert mag zijn werk doen	
Wetgeving	8
Aftellen naar hogere inzamel- en recyclingambitie	
Retail	10
Winkels spelen hoofdrol in inzameling	
Retail	12
Herkenbare inzamelpunten trekken e-waste aan	
Retail	13
Compacte inzamelbak voor winkels met minder ruimte	
Mystery shopping onderzoek	14
Winkels weigeren bij uitzondering kapotte lampen	
LightRec	15
Versnelde doorbraak ledlamp voorzien	
LightRec	16
LightRec vraagt Algemeen Verbindend Verklaring aan	
Werkbezoek	18
Kamerlid heeft oog voor ondernemingskansen recycling	
Benchmark inzamelsystemen	20
Optimale recycling kost geld	
Jordanië	22
Wecycle adviseert over inzamelsystemen in Jordanië	
Wecycle	25
Wecycle rapporteert 139 miljoen kilo e-waste	
Benchmark gemeenten	26
Afgifte gemeenten gedaald	
Nieuwe contracten	27
Nieuwe contracten inzameling en recycling	
Digitale factuurverwerking	28
Wecycle prefereert 'paperless office'	
Opgavenportaal	29
Automatisering van Wecycle is waterdicht	
Wecycle	30
Campagnes	
Recycle app	32
Ontwikkeling recycle app gegarandeerd	
Symposium	34
Symposium 'Grondstoffenterugwinning kritisch bekeken'	
Kerncijfers	35

INTERVIEW MET MARTIJN BRAND, VOORZITTER ICT MILIEU

“EEN RECYCLINGMARKT DIE REGISTREERT MAG ZIJN WERK DOEN”

Martijn Brand heeft bij zijn aantreden als voorzitter van ICT Milieu het tij mee. Dankzij de aansluiting bij Wecycle dalen de kosten en door de hoge grondstoffen-prijzen stijgen de opbrengsten van afgedankte IT- en communicatie-apparatuur. Zijn belangrijkste uitdaging is om meer grip te krijgen op de stromen die buiten het inzamelsysteem om door marktpartijen worden ingezameld en gerecycled.

“Als een inzamelsysteem in staat is om de kosten te drukken, wint het aan populariteit bij de deelnemende producenten. Je hebt ook minder last van free riders: partijen die op de Nederlandse ICT-markt actief zijn, maar niet willen meebetalen aan verantwoorde inzameling en recycling. Het leven wordt voor ICT Milieu een stuk eenvoudiger als je kunt laten zien dat het minder kost om aan je maatschappelijke functie te voldoen.”

Kunt u nu meer overlaten aan de markt?

“Commerciële afvalverwerkers zijn zeker geïnteresseerd in onze apparatuur en ze zijn actief in de inzameling en recycling ervan. Veel verwerkers en recyclingbedrijven leveren ook goed werk: de branche is de afgelopen vijftien à twintig jaar sterk geprofessionaliseerd. Maar daarbij moet je wel bedenken dat de mate waarin marktpartijen zich in willen zetten voor de verwerking sterk afhankelijk is van de

Martijn Brand

“REGISTRATIE VAN VERWERKTE VOLUMES EN WAARBORGING VAN DE KWALITEIT VAN RECYCLING ZIJN VOORWAARDEN OM AAN DE NIEUWE EUROPESE INZAMELDOELSTELLINGEN TE KUNNEN VOLDOEN.”

REGISTRATIE
ICT-APPARATUUR
SUCCESVOL

grondstoffen-prijzen. Als de opbrengsten dalen, neemt ook de belangstelling van de markt weer af. En de belangstelling van de markt is selectief, gericht op de meest hoogwaardige apparaten. Daarom blijft er voor ICT Milieu altijd een regierol en zullen we een beleid moeten maken dat in alle marktomstandigheden voorziet in de verantwoorde inzameling en recycling aan het einde van de levensduur van de producten van onze deelnemers. Een tweede kanttekening is dat nog altijd veel van de verwerkte ICT-apparatuur niet geregistreerd wordt. Het is niet zichtbaar, we hebben er geen grip op en we kunnen de verwerking niet verantwoorden. Voorwaarde voor een grote rol van de marktpartijen in inzameling en recycling is wat ons betreft dan ook dat de verwerkte volumes geregistreerd worden en dat de kwaliteit waarmee de recycling plaatsvindt is gewaarborgd. Dat is ook de enige manier waarop we aan de nieuwe Europese inzameldoelstellingen kunnen voldoen.”

Afgelopen jaar is de registratie op basis van vrijwilligheid begonnen. Bent u tevreden met de resultaten?

“Jazeker. De vrijwillige registratie blijkt juist voor ICT-apparatuur heel succesvol. Marktpartijen hebben 13,5 miljoen kilo geregistreerd en dat komt aardig in de buurt van de 15,5 miljoen kilo die Wecycle voor ons heeft ingezameld. Een aanzienlijk deel van die afgedankte apparatuur komt overigens wel van bedrijven en niet uit de consumentenmarkt die Wecycle bedient, maar dat doet niet af aan een goed resultaat voor het eerste jaar. Dan nog wordt er heel veel apparatuur afgedankt die niet geregistreerd wordt. Daarom zijn wij voorstander van een wettelijke registratieplicht voor alle verwerkers van elektronisch afval. De bonafide partijen die nu al breed tot registratie bereid blijken, hebben daar geen last van en het prikkelt kleinere en minder professionele spelers om hun werk en de kwaliteit daarvan te verantwoorden. ▶

Een registratieplicht maakt de markt voor bonafide verwerking zichtbaar en trekt een scherpe grens rond de lekstromen die aangepakt moeten worden.”

Mobiele telefoons en andere ICT-apparatuur worden vaak hergebruikt. Vindt u dat een positieve ontwikkeling?

“Als je daarmee de levensduur op een bedrijfseconomisch verantwoorde manier verlengt, is hergebruik prima. Elektronica biedt daarbij betere mogelijkheden dan mechanische apparatuur, omdat daar door slijtage de onderhoudskosten van zullen stijgen. Bij Xerox (Brand is algemeen directeur van Xerox Nederland – red.) doen we dat in wezen al met apparaten die we aan onze klanten leasen. Tal van refurbishing-bedrijven maken hun business van het inkopen van afgeschreven bedrijfs-pc's of mobiel-tjes en het hieraan een tweede leven geven. Daar is niks mis mee, mits dat op een verantwoorde manier gebeurt en mits dat geregistreerd wordt. En daar wringt het. Charitatieve organisaties die pc's of mobieltjes inzamelen voor ontwikkelingslanden verantwoorden dat tot nu toe niet en wij hebben geen idee waar de apparaten blijven en hoe daarmee wordt omgegaan. Zonder verantwoording en registratie kan het motief van hergebruik misbruikt worden om e-waste of 'near waste' te exporteren.”

Hoe komt het dat u de afgelopen jaren minder afgedankte ICT-apparatuur inzamelt?

“De daling is voor een deel te verklaren uit de manier waarop we meten. We tellen kilo's terwijl ICT-apparatuur met iedere generatie lichter wordt. Dat geldt in extreme mate voor de beeldbuismonitor van de pc die vervangen is door een flat screen, maar ook voor bijvoorbeeld notebook-pc's, mobiele telefoons en zelfs voor de profes-sionele printer op kantoor. De daling van het ingezamelde aantal afgedankte apparaten is minder sterk dan de daling in kilo's suggereert.

Een tweede factor is natuurlijk het economisch klimaat. Bedrijven stellen nieuwoop uit zolang daar geen tech-nische noodzaak voor is. Dat betekent minder vervanging en dus minder afgedankte apparaten. Een derde verkla-ring zit in de forse vertragsfactor tussen nieuwoop en afdanken, die met name op de consumentenmarkt te zien is. De consument houdt net als de bedrijven de hand op de knip, maar hij blijft 'gadget minded'. Nieuwe apparaten gaan nog steeds vlot over de toonbank, zonder een wens of noodzaak tot vervanging. Het oude apparaat wordt doorgeschoven naar een vriend of gezinslid of blijft in reserve, zodat het aantal ICT-apparaten per gezin en per inwoner nog steeds toeneemt. Die oude apparaten worden pas afgedankt als ze niet meer voldoen aan de functionele eisen of als ze kapot gaan.

Ten slotte is er de actieve rol van refurbishers en recycling-bedrijven die zich naast Wecycle op de inzameling van afgedankte apparaten storten. Daarvan zien we nu een deel terug via de vrijwillige registratie. Als we dat geregis-treerde volume optellen bij wat Wecycle heeft ingezameld, dan komen we tot een totaal van 29 miljoen kilo. Dat is ruim een kwart meer dan ICT Milieu in recordjaar 2008 kon verantwoorden.”

**SCHAALGROOTE
DOOR KRACHTEN-
BUNDELING**

ICT Milieu is lid geworden van de vereniging NVMP en heeft de organisatie van inzameling en recycling volledig ondergebracht bij Wecycle. Heeft dat effect op de efficiency?

“Door de krachten te bundelen, creëren we meer schaal-grootte. Wecycle kan transport, sorteren en recycling tegen scherpe voorwaarden aanbesteden en dat heeft onze kosten verder gedrukt. In de vijf jaar tot 2011 had-den we de kosten per verwerkte kilo al ruim gehalveerd, tot twintig cent. Vorig jaar is dat verder omlaag gegaan en dit jaar zit er waarschijnlijk weer een daling in het vat. Daarmee kost het verwerken van ICT-apparatuur nog steeds geld. Met name de logistiek van het verzamelen blijft een kostbaar proces dat niet volledig wordt gedekt door de opbrengst van de grondstoffen die we terugwinnen. Dat kan voor commerciële verwerkers anders liggen, omdat die zich richten op de afgedankte apparaten met de hoogste restwaarde. Wecycle neemt ook de minder waardevolle apparaten voor zijn rekening, en investeert daarnaast flink in een fijnmazige inzameling ten behoeve van consumenten en in onderzoek en communicatie. De commerciële partijen gaan voor de grote partijen van bedrijven en gemeenten en richten zich niet op het veel lastiger in te zamelen ICT-afval van consumenten. Maar ik vind het wel een mooie ambitie om tot een kostendekkende inzameling en recycling te komen.” ◀

KLEIN ELEKTRISCH AFVAL UIT RESTAFVAL HOUDEN

AFTELLEN NAAR HOGERE INZAMEL- EN RECYCLINGAMBITIE

NEDERLANDSE WETGEVER REGULEERT KRINGLOOP ELEKTRONICA

Europa heeft zijn werk gedaan. Afgelopen zomer is de herziening van de richtlijn op elektronisch afval, de WEEE Recast, vastgesteld en in werking getreden. De Europese Commissie, Raad van Ministers en Europees Parlement leggen de lidstaten veel hogere doelstellingen op voor de inzameling en verantwoorde verwerking van afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen.

Werk aan de winkel nu in Den Haag, waar de wetgever de WEEE Recast vóór 14 februari 2014 moet vertalen in nationale regelgeving. De WEEE Recast beslaat met zijn overwegingen, definities en bijlagen 34 dichtbedrukte pagina's in het 'Official Journal' van de Europese Unie. De kern is vervat in een tiental artikelen over gescheiden inzameling, bepaling van de inzameldoelstellingen, 'proper treatment', vergunningen voor recycling, verwerking en export van e-waste, doelstelling voor recyclingresultaat, financiering van het inzamelsysteem en inspectie en toezicht.

Een aantal artikelen van de richtlijn bevat open normen en zogenoemde 'kan en mag'-bepalingen. Dat laat ruimte om de regels toe te snijden op de nationale omstandigheden en praktijken. Daarover overlegt het ministerie van Infrastructuur & Milieu met een aantal betrokken partijen om te komen tot een werkzaam wetsvoorstel.

Aan de hoge ambities van de herziene richtlijn zal het ministerie niets afdoen. In 2019, vijf jaar nadat de Nederlandse implementatie van kracht wordt, moet

65 procent van alle nieuw op de markt gebrachte elektronica en lampen worden ingezameld en op een verantwoorde manier worden verwerkt. Dat komt overeen met 85 procent van alle elektr(on)ische apparaten en energiezuinige verlichting die worden afgedankt, wat de Europese Unie als alternatief criterium hanteert.

Vorig jaar is onder regie van Wecycle circa 40 procent van alle vrijgekomen e-waste verantwoord onder de Europese regels. Buiten dit inzamelsysteem om verwerken de bonafide recyclers nog eens 35 procent van alle e-waste, maar dit zal eerst gecontroleerd en geregistreerd moeten worden om mee te kunnen tellen. Dat is uitdaging één die in nauwe samenwerking tussen marktpartijen, Wecycle en het ministerie wordt opgepakt.

Uitdaging twee is om klein elektronisch afval uit het restafval te houden en consumenten te bewegen om het gescheiden in te leveren. Jaarlijks verdwijnt 11 procent van alle apparaten en spaarlampen via de vuilnisbak in de afvalverbranding, totaal 35 miljoen kilo afkomstig van huishoudens en nog eens 3 miljoen kilo van bedrijven. Dat vereist een bewustwording bij de consument in combinatie met het gemakkelijk gescheiden kunnen inleveren van afgedankte apparaten. In het artikel over Jordanië staat dat wij dat zo goed hebben gedaan. De detailhandel speelt een hoofdrol in het opzetten van een fijnmazig netwerk van

inzamelpunten in winkels en winkelcentra, dat nodig is om de goedwillende consument te bereiken. (Zie artikel op pagina 10: Winkels spelen hoofdrol in inzameling).

E-waste dat dan nog ontbreekt om de doelstelling te halen, moet opgespoord worden. Een deel van de afgedankte elektronica komt in andere afvalstromen terecht en is na versnippering niet meer als e-waste herkenbaar. Door aan de poort middels steekproeven vast te stellen wat de fractie e-waste is, kan dit alsnog worden geregistreerd en verantwoord. Een ander deel komt terecht bij morgensterren en andere informele partijen, die afgedankte elektrische apparaten van straat oppikken of onderhands opkopen waarna het vaak niet meer traceerbaar is. In samenspraak met gemeente en Inspectie dient hier handhavend te worden opgetreden. Een ander deel komt uiteindelijk via de illegale export terecht in ontwikkelingslanden. Om de handhaving hier te vergemakkelijken, zou export gepaard moeten gaan met certificaten dat de producten in het land van bestemming nog kunnen functioneren. Bovendien verdwijnt dit e-waste uit het zicht van de inzameling en zou dus niet moeten worden meegeteld bij de te behalen doelstelling.

Om al het moeilijk traceerbare e-waste te achterhalen en verantwoord te verwerken, is de koppigste uitdaging, waar naast bonafide marktpartijen met name de Inspectie en het toezicht van de overheid een belangrijke rol spelen. ◀

WINKELS SPELEN HOOFDROL IN INZAMELING

RETAIL GEEFT DE DOORSLAG IN INZAMELING KLEIN E-WASTE

De consument wil kleine apparaten en spaarlampen wel gescheiden inleveren, als hij dat gemakkelijk en in de buurt kan doen. Dat inlevergemak kunnen de Nederlandse winkeliers bieden. De vraag is of de detailhandel dat volledig op eigen initiatief doet of dat een duwtje in de rug van de wetgever nodig is.

Waar je het koopt, kun je het kwijt. Logisch toch! De winkelier die elektrische apparaten, batterijen of spaarlampen aan de consument verkoopt, is de voor de hand liggende partij om ze als ze worden afgedankt weer in te nemen voor recycling. Zoals de Nederlandse detailhandel met een fijnmazig winkelnetwerk zorgt dat de consument nooit ver hoeft te lopen voor elektronica of verlichting – er zijn 22.000 winkels die deze producten verkopen – zo kan hij met datzelfde netwerk het inleveren gemakkelijk maken.

Die wetgever heeft deze hoofdrol voor detailhandel vanaf dag één erkend. Het Besluit Beheer Elektrische en Elektronische Apparatuur (BEA) van 1999 verplicht winkeliers om een afgedankt apparaat in te nemen als zij aan een klant een gelijksoortig nieuw exemplaar verkopen. De Europese richtlijn van 2002 nam die verplichting over.

Dit 'oud-voor-nieuw'-systeem werkt goed voor grote huishoudelijke apparaten. Bij bezorging van de nieuwe wasmachine wordt de oude standaard meegenomen. Winkeliers spelen, naast gemeenten, een belangrijke rol in de inzameling van grote elektrische apparaten. Van alle grote witgoed- en koel- en vriesapparatuur die in Nederland wordt afgedankt gaat naar schatting een derde door hun handen, veelal richting Wecycle.

Maar aan de inzameling van kleine elektrische apparaten leveren de winkeliers nauwelijks een bijdrage. Slechts 1 à 2 procent van alle afgedankte laptops, elektronische gadgets en kleine huishoudelijke apparaten komen via de winkel terug. De gemeenten en commerciële handelaren pikken een deel op, maar een forse portie verdwijnt via het restafval in de verbrandingsoven. Dat geldt ook voor kapotte spaarlampen, waarvan meer dan de helft in de vuilnisbak verdwijnt.

De meeste consumenten weten wel dat het niet zo hoort. Uit onderzoek van TNS Nipo blijkt dat negen van de tien Nederlanders weten dat elektrische apparaten gescheiden ingeleverd kunnen worden ter recycling, 81 procent weet dat dit ook geldt voor spaarlampen en tl-buizen. Niettemin bekennen twee op de tien ondervraagden dat zij kleine apparaten en lampen in de vuilnisbak gooien. Een ruime

WAAR JE HET KOOPT, KUN JE HET KWIJT

meerderheid voelt zich schuldig als zij klein elektronisch afval weggooit en meer dan twee derde zegt zich juist goed te voelen als zij gescheiden inlevert.

De consument vindt inleveren van klein e-waste lastig. Hij spaart kleine apparaten en spaarlampen op voor hij de rit naar de milieustraat van zijn gemeente maakt, zo blijkt uit onderzoek van Goos Marketing Research. Met inleveren in winkels heeft slechts één op de vijf ervaring en de algemene klacht is dat onvoldoende bekend is welke apparaten en lampen je bij welke winkels kunt inleveren. "Wanneer klein elektronisch afval en spaarlampen ook bij winkels in de buurt ingeleverd kunnen worden, zal ik vaker en sneller gescheiden inleveren", zegt 80 procent van de ondervraagden.

De detailhandel kan de consument meer tegemoet komen, vindt ook de wetgever. De aangescherpte Europese richtlijn eist dat in elk geval winkels met meer dan 400m2 verkoopoppervlak voor elektronica of lampen alle afgedankte exemplaren innemen, ongeacht of de klant een aankoop doet. Individuele lidstaten kunnen die verplichting desgewenst aanscherpen.

Den Haag staat nu voor de vraag of Nederland dit moet doen. Ons dichtbevolkte landje heeft een relatief kleinschalig winkelbestand; de XXL-filiale en weidewinkels waar omringende landen in grossieren zijn hier een zeldzame verschijning. Slechts 125 vestigingen vallen hier onder het 400m2-criterium. Reden om te overwegen in Nederland een lagere grens te stellen. Maar de detailhandel heeft zo zijn reserves, omdat zij niet zit te wachten op een extra taak en omdat kleinbehuisde winkels niet graag ruimte maken voor het plaatsen van inzamelmiddelen.

Daar zijn oplossingen voor. Het werk valt reuze mee als winkels kiezen voor het doe-het-zelf-concept van de inzamelbak of inzamelstraat. Grote ketens als IKEA, Gamma, Hornbach, Media Markt, Saturn en Blokker hebben al vrij toegankelijke inzamelpunten in hun winkels geplaatst. De consument levert in zonder een nieuw product te hoeven kopen, de containers worden in samenwerking met Wecycle en Stibat leeggehaald en de keten ontvangt een onkostenvergoeding voor de handling.

Het ruimtebeslag kan in winkelcentra wellicht worden verminderd door een alternatief collectief inzamelpunt: één inzamelpunt in het winkelcentrum in plaats van een inzamelmiddel in elke winkel. Voor de consument is dat even dichtbij en beter herkenbaar. Winkeliers delen de inspanning en de kosten. En de logistiek van het afvoeren van de ingezamelde e-waste wordt efficiënter. De eerste pilots worden voorbereid. Het moet nog blijken of en hoe snel winkeliers en beheerders en ontwikkelaars van winkelcentra de uitdaging oppakken.

Het is nu aan de detailhandel, en met name aan de supermarkten en collectieven in winkelcentra, om concrete initiatieven te tonen die samen voorzien in een fijnmazig landelijk systeem van inzamelpunten op de middellange termijn. Als die concrete initiatieven ontbreken of niet overtuigend zijn, dan is wetgeving de aangewezen prikkel. ◀

“HERKENBARE INZAMELPUNTEN TREKKEN E-WASTE AAN”

Trekt een inzamelstraat klein elektrisch afval aan? Is het voor de winkel gedoe, of juist een bevrijding? Gamma begon ruim een jaar geleden met een proef op de som in zijn 164 filialen. Tot volle tevredenheid, zegt Eric Jan Schipper.

Hij kijkt met een glimlach naar het inzamelresultaat van de Gamma-bouwmarkten. “60 ton e-waste in een jaar, dat is toch niet slecht”, zegt de verantwoordelijke manager van Intergamma. “Vergelijk dat maar eens met 2011, vóór de plaatsing van onze inzamelstraten. Toen gaven klanten slechts 173 kilo af aan onze balies. Voor mij bewijst dat wel dat herkenbare en toegankelijke inzamelpunten in winkels een impuls kunnen geven aan het verantwoord verwerken van klein elektronisch afval.”

Schipper, die tevens bestuurslid is van batterijen-inzamel-systeem Stibat, ziet aanvullend bewijs in de sterke toename in ingezamelde batterijen. Die blijkt vorig jaar meer dan verdubbeld, tot ruim 27 ton. Gamma heeft al jaren batterij-tonnen in haar filialen staan, maar nu ze naast modules voor kleine elektrische apparaten, spaarlampen en tl-buizen in een groot groen ‘meubel’ zijn opgenomen, lopen ze veel meer in het oog en worden ze drukker gebruikt.

Het ingezamelde volume is van maand op maand gestegen, zo blijkt uit de cijfers. Dat komt omdat, na de introductie in de eerste honderd filialen, de plaatsing van inzamelstraten geleidelijk door het jaar heeft plaatsgevonden. Maar het komt volgens Schipper vooral ook omdat de klant, die gemiddeld eens in de vijf weken zijn bouwmarkt bezoekt, tijd nodig heeft om het inleveren in zijn routine op te nemen. Januari 2013 was voor de inzameling weer een recordmaand en Schipper voorziet in de komende maanden nieuwe hoogtepunten.

Inzamelstraat Gamma

“Het was een ingroei-jaar, ook voor onze filialen. We wisten niet precies hoeveel en hoe vaak onze klanten in zouden leveren. We hebben in de praktijk moeten leren hoe snel de inzameling groeit en dat de bak voor kleine elektrische apparaten en voor tl-buizen meestal het eerst vol zijn. In de samenwerking met Stibat hebben de filialen moeten leren wanneer het reguliere ophaalschema voldoet en wanneer ze moeten bellen voor een extra spoedronde.” De samenwerking met Stibat en het legen van de inzamelmodules heeft nauwelijks problemen opgeleverd, constateert Schipper. In dat hele introductiejaar heeft dat slechts twee keer geresulteerd in een mailtje van een filiaal aan het hoofdkantoor.

De franchisenemers die de Gamma-filialen exploiteren zijn tevreden met hun investering, weet Schipper. De formule-raden hebben de beslissing om de inzamelstraat op te nemen in het winkelconcept en daar per filiaal 2.800 euro in te investeren gelukkig al in 2011 genomen, zegt hij. Dat zou in de huidige gedeprimeerde marktomstandigheden moeilijker zijn. Die investering levert een probleemloze inzameling op en de franchisenemers zijn verlost van het gedoe rond het ad hoc inleveren aan de balie van vroeger, waarvoor medewerkers moesten worden geïnstrueerd en dat vaak tot wachten, zoeken en vragen leidde. Zeker zo belangrijk: het levert goodwill op bij de klanten. “De klant vraagt niet om een inzamelstraat, maar hij verwacht wel dat een keten als Gamma dat gewoon goed regelt. En hij waardeert het als we dat ook doen.”

Niet voor niets heeft Gamma inmiddels navolging gekregen, constateert Schipper met een brede glimlach. Media Markt, Saturn, Hornbach en IKEA hebben inmiddels ook inzamelstraten geplaatst en er zijn meer plaatsingen in voorbereiding. “De inzameling via onze straten is extra en is niet ten koste gegaan van de milieustraat en andere inzamelkanalen”, zegt Schipper. “In het voorjaar gaan we met Wecycle onderzoeken of deze manier van inzamelen ook extra bezoek en verkeer in de winkels oplevert. Ik ben ervan overtuigd dat dat zo is. Als we dat kunnen aantonen, is de case voor onze inzamelstraten definitief gemaakt.”

COMPACTE INZAMELBAK VOOR WINKELS MET MINDER RUIMTE

In aanvulling op de modulaire inzamelstraat die bij winkelketens zoals Gamma, Media Markt, Saturn, Hornbach en enkele filialen van Praxis en Multimate staat, heeft Wecycle een compacte variant ontwikkeld voor winkels die kleiner behuist zijn. De nieuwe inzamelbak beslaat slechts een halve vierkante meter vloeroppervlak en bevat de separate inzamelmiddelen voor kleine elektrische apparaten, spaarlampen en batterijen.

Theo von Dahlen, Adviseur Zakelijke Markt bij Wecycle verwacht grote belangstelling voor het nieuwe inzamelmiddel. “Er zijn veel winkels die actief mee willen werken aan de gescheiden inzameling van e-waste en batterijen en die het voor hun klanten gemakkelijk willen maken om die in te leveren. Maar ze hebben niet allemaal de ruime entree waar je een uitgebreide inzamelstraat kwijt kunt. Deze compacte oplossing is goed herkenbaar en vindbaar voor de klant en straalt hetzelfde maatschappelijk verantwoordelijkheidsgevoel uit.”

Winkeliers zijn verplicht om afgedankte apparaten en energiezuinige verlichting in te nemen bij verkoop van nieuwe exemplaren. Bij een inzamelstraat of inzamelbak kan de klant zelf inleveren, wat de drempel verlaagt en geen handling van winkelmedewerkers vraagt. Het online retoursysteem maakt het tevens gemakkelijk voor de winkelier om het ingeleverde e-waste aan te melden bij Wecycle om opgehaald te worden. De investering van de winkelier beperkt zich tot de aanschaf, uiteenlopend van 240 euro (budgetzuil voor alleen lampen en batterijen), 750 euro voor de compacte oplossing met ook inzameling van kleine

apparaten tot 2.800 euro voor de modulaire uitvoering van de inzamelstraat.

De modulaire opgebouwde inzamelstraat kan een winkelketen afstemmen op de soorten elektronica die het inneemt. Zo heeft de inzamelstraat die bij Gamma staat modules voor kleine elektrische apparaten, batterijen, spaarlampen en tl-buizen. Media Markt neemt geen tl-buizen in, maar voegt wel een module toe voor printer cartridges. Aan de andere kant van het spectrum is er nog het inzamelmeubel zoals Blokker dat in zijn filialen heeft, dat weer aanzienlijk kleiner is dan de nieuwe inzamelbak, en uitsluitend geschikt is voor spaarlampen en batterijen.

Met de ontwikkeling van inzamelmiddelen voor winkels ondersteunt Wecycle het streven van de Vereniging NVMP om binnen vijf jaar 10.000 inzamelpunten in winkels te realiseren. Die inzamelpunten maken het de consument gemakkelijk om kleine apparaten en spaarlampen gescheiden in te leveren, en zijn een belangrijk wapen in de strijd tegen de 38 miljoen kilo e-waste die nu in de vuilnisbak verdwijnt. De winkelketens die ervaring hebben met de inzamelstraat zijn positief. “De Wecycle-inzamelstraat is voor ons een aanvulling op ons dienstenpakket richting de klant. De opzet en uitstraling passen binnen ons concept en de straat geeft een opgeruimde aanblik”, zegt Rick van der Linden, Manager Onroerend Goed en Onderhoud bij de Media Markt Saturn Holding. Volgens Henk Bakker, manager special projects bij Hornbach, straalt de inzamelstraat duidelijkheid uit naar de klant. “Voor de detaillist is het innemen van e-waste gemakkelijker doordat er één aanspreekpunt is.”

WINKELS WEIGEREN NOG SLECHTS BIJ UITZONDERING KAPOTTE LAMPEN AAN TE NEMEN

**83% VAN
WINKELIERS
NAM OUDE
SPAARLAMP IN**

Terwijl steeds meer grote winkelketens het inleveren van afgedankte apparaten en spaarlampen zonder voorwaarden invoeren, zijn er toch nog winkels die weigeren om afgedankte exemplaren in te nemen, zelfs bij aankoop van nieuwe lampen. Dat is in strijd met de wet die dat inzamelen verplicht stelt. Gelukkig gebeurt dit steeds minder.

Deze opgaande lijn blijkt uit het 'mystery shopping'-onderzoek dat de Consumentenbond eind vorig jaar, voor de derde jaar in successie, heeft gedaan naar de inname van spaarlampen. Twee jaar geleden werd bij aankoop van een nieuwe spaarlamp het oude exemplaar slechts in de helft van de bezochte winkels aangenomen, een jaar geleden in 63 procent van de gevallen en in het jongste onderzoek door 83 procent van de winkeliers. Verlichtingszaken, elektronicawinkels en bouwmarkten scoren erg goed. Zo scoren de filialen van de Lampenier, IKEA, Blokker, Gamma, Hornbach en Media Markt 100 procent. Zij gaven ook voorgaande jaren het goede voorbeeld en zij lopen voorop in het installeren van inzamelpunten waar de klant

zijn oude lampen en apparaten altijd en zonder voorwaarden kwijt kan. De mindere scores van het afgelopen jaar zijn te zien bij de supermarkten. Toch gaat het ook hier steeds beter. De verschillende supermarktketens laten een verbetering zien ten opzichte van vorige jaren. Sommige scoren al 90 procent, dat wil zeggen dat in 90 procent van de gevallen een oude spaarlamp op de juiste manier werd ingenomen bij aankoop van een nieuwe. De verbetering is over de hele breedte van de onderzochte supermarktketens zichtbaar. Toch is hier nog wel winst te halen, bijvoorbeeld door het aan klanten duidelijk te maken dat een kapotte spaarlamp bij de winkel ingeleverd kan worden. Beter is nog dat dit ook kan als er geen nieuwe lamp wordt gekocht. ◀

VERSNELDE DOORBRAAK LEDLAMP VOORZIEN

De ledlamp breekt verrassend snel door. Producenten schatten in de zomer van 2012 dat het nog jaren zou duren voor TL-buizen op grote schaal zouden worden vervangen door led. Een half jaar later blijkt dat deze vervanging veel sneller gaat. Verlichting die nog niet afgeschreven is, wordt al vervangen omdat de terugverdientijden door lagere energiekosten zo kort worden. In het professionele segment is de verkoop van gasontladingslampen nagenoeg gehalveerd.

Deze 'market collapse' heeft LightRec gedwongen om de financiering van inzameling en recycling te herzien. Alle deelnemers zijn voor de Kerst per brief op de hoogte gesteld van een aantal wijzigingen in de deelnemersovereenkomst en de financiering van het inzamelsysteem.

Als er geen gasontladingslampen meer worden verkocht, krijgt LightRec ook geen inkomsten hieruit, terwijl er nog wel heel veel lampen in de markt zijn die nog moeten worden opgeruimd. En als led veel langer meegaat, worden er ook minder verkocht en komen ook hier minder recyclingbijdragen binnen. Ofwel de bijdrage per lamp moet dan omhoog, ofwel de kosten moeten sterk dalen, of beide. Dat de kosten gaan dalen terwijl er nog heel veel lampen terugkomen is niet waarschijnlijk. LightRec heeft langjarige prognoses gemaakt waaruit blijkt dat de bijdrage op lampen omhoog moet. Het bestuur heeft daarom besloten een verhoging van de afvalbeheerbijdrage door te voeren van 12 naar 14 cent voor alle lampen met ingang van 1 april 2013. Daarnaast neemt het bestuur maatregelen om de financiering voor de toekomst veilig te stellen. Dat hangt onder meer samen met de invoering van de nieuwe Europese regelgeving met veel hogere inzamel-doelstellingen, die op zijn laatst per 14 februari 2014 in Nederlandse wetgeving wordt vastgelegd.

De prognoses bevatten natuurlijk tal van onzekerheden. Daarom is met de belastingdienst overeengekomen om ook een voorziening te treffen voor de toekomstige kosten van de inzameling van gasontladingslampen. Die voorziening voorkomt dat de verwerkingskosten van de huidige generatie verlichting te zijner tijd geheel voor rekening komen van producenten en importeurs waarvan een aantal nieuw op de markt is verschenen of nooit spaarlampen of tl-buizen heeft geproduceerd.

De overeenkomst met de belastingdienst voorziet erin dat jaarlijks wordt vastgesteld of de prognoses moeten worden bijgesteld en welke maatregelen dan moeten worden genomen. Neemt bijvoorbeeld de inzameling meer of minder toe dan gedacht, wat gebeurt er met de inzamelingskosten en gaan de materialen na recycling ook wat opbrengen. Deze variabelen zijn geschat, maar of die prognoses uitkomen is allerminst zeker.

Om de mogelijkheid van een voorziening in de deelnemersovereenkomst een plek te geven, is voorlopig gekozen voor een addendum. Deelnemers is gevraagd om een akkoord bij het invullen van de opgave van de op de markt gebrachte producten. Niet alle deelnemers zijn daar blij mee, maar het bestuur van LightRec meent dat de genomen maatregelen nodig zijn voor een evenwichtige financiering in het belang van alle deelnemers. Na invoering van de herziene regelgeving begin 2014 wil LightRec een nieuwe overeenkomst sluiten met de deelnemers, waarin alle addenda en correcties zijn doorgevoerd. ◀

LIGHTREC VRAAGT ALGEMEEN VERBINDEND VERKLARING AAN

extra inzameling en recycling. Dit is echter wel in strijd met het uitgangspunt van LightRec om zoveel mogelijk in te zamelen en de producentenverantwoordelijkheid op deze manier uit te leggen. Toch ligt dit uitgangspunt onder invloed van de recessie en de onzekere financiële vooruitzichten onder vuur. Dit komt mede door de verwachte uitfasering van gasontladingslampen die door ledverlichting worden vervangen. Om enerzijds de voortgang in LightRec veilig te stellen en anderzijds de ambitie die er is tot uitdrukking te brengen, heeft het LightRec-bestuur besloten om de huidige doelstelling te handhaven en deze tot uitdrukking te brengen in een Algemeen Verbindend Verklaring (AVV).

Afval naar Grondstof: Recycling van energiezuinige verlichting

In de AVV zegt LightRec toe om door te gaan met de inzameling van afgedankte lampen en armaturen en daarbij te streven naar de doelstellingen zoals die Europees voor e-waste zijn vastgelegd. Dit komt uiteindelijk neer op het inzamelen in 2019 van ofwel 65 procent van de verlichting die op de markt is gebracht, dan wel 85 procent van het verlichtingsafval dat vrijkomt. Over het geheel van alle e-waste is dat vrijwel hetzelfde, zoals aangetoond in het rapport van United Nations University¹. Voor verlichting alleen is dat niet zo evident. Als de verkoop van gasontladingslampen sterk daalt onder invloed van de vervanging door led, dan is 65 procent van

put on market gemakkelijk te halen voor dit type lampen. Voor ledverlichting is dat absoluut niet het geval omdat de levensduur daarvan meer dan 10 jaar is. Er worden gewoon geen of heel weinig ledlampen afgedankt, terwijl de verkopen op een steeds hoger niveau komen. De inzameling blijft dan altijd achter bij de verkopen.

Deze aanstaande 'market collapse' heeft ook als gevolg dat LightRec moet nadenken over het financieren van de kosten van inzameling en verwerking als er veel minder lampen worden verkocht, terwijl er nog een hele stroom gasontladingslampen terugkomt. Daarom is met de belastingdienst een voorziening overeengekomen, waarmee toekomstige kosten worden betaald uit de huidige opbrengsten, die voor een deel daarvoor apart worden gezet. Als tegenprestatie voor de inspanningsverplichting van LightRec om te zorgen voor de inzameling van lampen en armaturen, verleent het ministerie van Infrastructuur en Milieu aan LightRec een Algemeen Verbindend Verklaring, althans dat is de bedoeling. Een aanvraag hiervoor is eind maart ingediend. Deze AVV maakt het mogelijk om maatregelen betreffende financiering, uitvoering en free riders te regelen in een nieuw model deelnemersovereenkomst. Deze zal ook de aanpassingen die voortvloeien uit de implementatie van de nieuwe richtlijn bevatten, zodat hij weer up-to-date is.

Het instrument AVV is de laatste tijd weer afgestoft, met AVV's voor vlakglas en verpakkingen. Volgens Frank Hopstaken, directeur van FFact, die de aanvraag voor LightRec heeft uitgevoerd, voorziet de AVV in de behoeften van LightRec om in een turbulente markt het voortbestaan van LightRec en het bereiken van de beoogde doelstellingen te waarborgen. "In goed overleg met de Inspectie Leefomgeving en Transport, die de aanvraag beoordeelt, is vastgesteld wat het belang is om een AVV toe te staan. Een belangrijk punt hierbij is het vormen van een beperkte voorziening voor het opruimen van gasontladingslampen, nadat die niet of nauwelijks meer op de markt komen, waardoor er ook geen inkomsten meer zijn voor LightRec vanuit deze productgroep. Daarmee wordt voorkomen dat toekomstige producenten en importeurs met een erfenis uit het verleden worden opgezadeld." Voor een niet-ingewijde kan het lood om oud ijzer lijken. Jeroen Bartels, manager LightRec: "Niettemin is dit een belangrijke stap vooruit voor LightRec. Het doet recht aan het rechtvaardigheidsgevoel en de solidariteit in de verlichtingssector. Bovendien kan LightRec hiermee ook als normadressaat fungeren, jargon voor de aanspreekbaarheid van LightRec voor de overheid over het functioneren van het inzamelsysteem. Daarmee neemt LightRec ook juridisch de verantwoordelijkheid van de producenten en importeurs van verlichting over, waarmee deze optimaal ontzorgd worden." En dat is wat de meeste producenten en importeurs willen: e-waste is vooral iets wat op afstand moet worden opgelost tegen de laagste kosten en met de minste inspanning. Niet om de verantwoordelijkheid te ontlopen, maar omdat het geen core business is.

Martin de Jager, voorzitter van LightRec is blij met deze oplossing. "De AVV illustreert dat wij voluit inzetten op een optimale inzameling en recycling, maar wel met de beschikbare middelen. Middels de AVV hebben we aanvullende instrumenten om ook in de toekomst de continuïteit te waarborgen." ◀

AVV IS WEER
AFGESTOFT

HERWINNING
MATERIALEN
IN ZO ZUIVER
MOGELIJKE
VORM

Van links naar rechts: Nico van Lith, Remco Dijkstra en Jeroen Bartels

TWEEDE KAMERLID REMCO DIJKSTRA (VVD) BEZDEKT COOLREC

KAMERLID HEEFT OOG VOOR ONDERNEMINGSKANSEN RECYCLING

Op uitnodiging van de Vereniging NVMP bracht VVD-Tweede Kamerlid Remco Dijkstra een werkbezoek aan Coolrec in Dordrecht, om het recyclingproces van koelkasten en wasmachines te bekijken en te begrijpen. Hij wilde vooral weten wat de overheid kan doen om recyclingbedrijven in staat te stellen beter te presteren.

Sinds hij op 20 september aantrad als Tweede Kamerlid voor de VVD werkt Remco Dijkstra zich naarstig in zijn portefeuille Milieu en Klimaat in. De afvalproblematiek en gescheiden inzameling en recycling hebben zijn speciale aandacht. Reden om eerder op bezoek te gaan bij afvalrecyclingbedrijf Sita en medio maart bij Coolrec, de in elektronisch afval gespecialiseerde dochter van Van Gansewinkel. Managing director Nico van Lith gaf Dijkstra een introductie in de wereld van e-waste-recycling waarin Coolrec Groep, met vestigingen in Nederland, België, Duitsland en Frankrijk, een van de grote spelers is. De kunst, zegt Van Lith, is om de verschillende materialen in zo zuiver mogelijke vorm te herwinnen. Aluminium, staal of koper dat 99,5 procent 'clean' is, kan weer worden gebruikt in hoogwaardige producten. Dat geldt ook voor plastics als polyetheen, polystyreen of ABS. Zuiver gescheiden kunnen er bijvoorbeeld weer huishoudelijke apparaten van worden gemaakt, in gemengde vorm is het alleen geschikt voor laagwaardiger toepassingen in verpakkingen, paaltjes langs de weg of afvalcontainers. Coolrec verkoopt de zuivere herwonnen materialen zo diep mogelijk in de keten met een optimale marge. Van Lith constateert dat producenten steeds meer belangstelling hebben voor herwonnen materialen omdat de 'virgin' grondstoffen schaarser en dus duurder worden, maar vooral ook omdat zij gevoelig zijn voor een groen imago en graag gerecyclede metalen en plastics in hun producten gebruiken.

De ambitie om zuivere stoffen te herwinnen levert ook een hoog milieurendement op. Van de koelkasten en wasmachines in Dordrecht wordt 95 procent van de materialen teruggewonnen. De schadelijke stoffen worden verwijderd en de resterende stoffen worden in twee verbrandingscentrales van Van Gansewinkel omgezet in energie. Niet in elektriciteit, maar direct en super-efficiënt in stoom voor de industrie en in stadsverwarming voor woonwijken.

Dijkstra, die een achtergrond heeft als zelfstandig ondernemer, toont zich nieuwsgierig naar de ondernemerskansen die hoogwaardige recycling biedt voor Nederland en de ambities om een rol te spelen als grondstoffenrotonde. Hij noteert de strikte bureaucratische hordes bij het impor-

teren van afval als punt van aandacht voor de overheid. Die restricties maken het bijvoorbeeld moeilijk en tijdrovend om grote volumes kunststofsnippers naar Nederland te halen, om ze hier grootschalig te scheiden tot zuivere plastics. Coolrec staat voor de beslissing om zijn capaciteit te vergroten, vertelt Van Lith. Mogelijk valt de keuze vanwege de importrestricties niet op uitbreiding van de fabriek in Nederland.

Tijdens een rondleiding door de fabriekshal ziet Dijkstra hoe afgedankte koelkasten gedemonteerd worden, vervolgens worden versnipperd en via een serie van scheidingsprocessen keurig in verschillende grondstoffen worden ontrafeld. Oude koelkasten en vriezers vragen extra zorg, omdat uit de compressor en het isolatiemateriaal schadelijke cfk-gassen vrijkomen. Deze verbindingen van chloor, fluor en koolstof tasten de ozonlaag ernstig aan. Ze worden tijdens het recyclingproces afgezogen en opgevangen, om op een andere locatie te worden gekraakt tot onschadelijke componenten.

Na de rondleiding praat NVMP-bestuurslid Jeroen Bartels het Kamerlid bij vanuit het perspectief van de producentenvereniging die de verantwoorde inzameling en recycling van e-waste organiseert. De NVMP wil Dijkstra en andere Kamerleden graag laten kennismaken met de praktijk van inzameling en recycling die actueel is nu de Nederlandse wetgever de transpositie voorbereidt van een nieuwe Europese richtlijn in nationale regelgeving.

Bartels benadrukt met bijval van Van Lith het belang van verplichte registratie van alle verwerkte e-waste, en van certificering van recyclingbedrijven. Daarmee wordt de bonafide bedrijfstak zichtbaar, kan veel meer e-waste worden verantwoord en kunnen informele en malafide partijen worden aangepakt. Ook de verbetering van de gescheiden inzameling en de rol die gemeenten en detailhandel daarin spelen, komt aan de orde. Bartels vindt bij de liberaal Dijkstra een ontvankelijk oor voor het uitgangspunt dat de overheid de doelen bepaalt en dat de markt de middelen kiest om die te realiseren. ◀

REGIE OP KETEN LEIDT
TOT BETERE PRESTATIES

OPTIMALE RECYCLING KOST GELD

ZUINIGHEID
GAAT TEN KOSTE
VAN MILIEU-
OPBRENGSTEN

In Nederland kost de verantwoorde inzameling en recycling van elektronisch afval jaarlijks enkele tientallen miljoenen euro's. Is dat (te) veel? Nee, zegt onderzoeksbureau Möbius. Het systeem in Nederland staat net als in Frankrijk en België voor een optimale kwaliteit van recycling, die bij de goedkopere systemen ver te zoeken is. En meer dan dat: de regie op de hele keten, de onderzoeken en audits, de rapportages aan de overheid, campagnes en inzamelacties, kortom een volwaardig en compleet systeem zoals dat in Nederland wordt uitgevoerd door Wecycle, maken het pas tot een volwassen inzamelsysteem. Dat is niet te vergelijken met partijen die met name zijn gericht op de waardevolle afvalstromen of slechts een administratieve rol spelen.

Alle waar is naar zijn geld, ook in de wereld van e-waste. Daarom gaat een kostenvergelijking tussen inzamelsystemen mank, zo blijkt uit een benchmarkstudie van het Belgische Möbius naar de inzamelsystemen in België, Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. De door Britse en Duitse producenten gefinancierde systemen bemoeien zich nauwelijks met de inzameling en ze zien niet toe op de kwaliteit van de recycling. Zuinigheid gaat ten koste van milieuopbrengsten en verantwoording van de resultaten die Belgen, Fransen en Nederlanders realiseren én publiekelijk verantwoorden.

Inzameling is een verantwoordelijkheid van producenten, maar in Duitsland is het in de praktijk een zaak van de gemeenten. Duitse gemeenten zijn daartoe wettelijk verplicht en zij dragen ook de kosten van inzameling, maar die verdienen zij zo goed mogelijk terug door de waardevolle afvalstromen te verhandelen. De bemoeienis van producenten begint pas in ernst met het transport van gescheiden e-wastestromen naar de verschillende recyclingbedrijven. Certificering onder ISO- of WEEELABEX-standaarden zoals de Belgische, Franse en Nederlandse systemen eisen, is geen voorwaarde. Er ontbreekt onafhankelijke controle op de kwaliteit van het recyclingproces of het recyclingresultaat dat de recyclingbedrijven realiseren, en daarmee een onafhankelijke verantwoording van het percentage herwonnen stoffen en het aandeel dat verbrand is voor opwekking van energie.

Het Duitse systeem is goedkoper omdat het lagere kwaliteitseisen stelt, concludeert Möbius. Er lekt veel e-waste weg naar commerciële verwerkers en naar illegale export buiten de Europese Unie. Wasmachines en andere grote huishoudelijke apparaten worden bijvoorbeeld nauwelijks geregistreerd, omdat die van de gemeenten direct naar de handel gaan. Producenten betalen alleen voor transport in bulk en voor de recycling, waarbij ze niet instaan voor de kwaliteit – reden voor de onderzoekers om het aan te duiden als 'clearinghouse' in plaats van inzamelsysteem. Dit clearinghouse rapporteerde in 2011 – het jaar waarop Möbius de vergelijking baseert – slechts 4,9 kilo

verantwoord verwerkte e-waste per inwoner. Over de kwaliteit van de recycling en de behaalde milieuprestaties is het clearinghouse niet in staat te rapporteren.

Het Britse inzamelsysteem deed het beter met een inzamelresultaat van 7,9 kilo per inwoner. Maar producenten staan hier evenzeer op afstand van het proces van inzameling en recycling en hebben nauwelijks invloed op de verwerking van het e-waste dat zij verantwoorden. Zij zijn aangesloten bij een van de maar liefst 39 verschillende 'Producer Compliance Schemes' (PCS) die elk het voor hun deelnemers vastgestelde quotum moeten laten inzamelen en recyclen. Zij moeten daartoe voldoende 'evidence notes' verzamelen van geautoriseerde verwerkers of exporteurs, in ruil voor e-waste dat zij daar inleveren of door gemeenten of handelaren laten inleveren.

Tegen het einde van het jaar ontstaat in Groot-Brittannië een levendige handel in deze bewijsbriefjes, als PCS-en met een tekort bij moeten kopen van PCS-en met een overschot. De versnippering maakt het systeem ondoorzichtig, omdat de concurrerende producentenorganisaties weinig bedrijfsgegevens publiceren. Net als in Duitsland is er geen certificering vereist en is nauwelijks sprake van onafhankelijke controle op ingezamelde volumes, recyclingkwaliteit en recyclingresultaat. Daarom zijn de verantwoorde gegevens ook hier incompleet en weinig betrouwbaar.

In de vergelijking zet Möbius de Britse en Duitse prestaties af tegen het collectief van de drie andere landen waar de systemen onderling veel meer overeen komen. België en Nederland hebben elk één collectief inzamelsysteem,

respectievelijk Recupel en Wecycle. In Frankrijk opereert marktleider Eco-systèmes (75 procent), naast een gespecialiseerd inzamelsysteem voor energiezuinige verlichting en twee kleinere partijen. In alle drie de landen organiseren en financieren de producenten het proces vanaf de inzameling, is certificering en kwaliteitscontrole ingebouwd en worden zowel verwerkte volumes als recyclingresultaat verantwoord.

Het inzamelsysteem is in deze landen fijnmazig. Naast gemeenten zamelen ook winkels, kringloopwinkels en installatiebedrijven e-waste in. Anders dan in het Britse en Duitse systeem ontvangen de inzamelaars een kostenvergoeding van het door de producenten gefinancierde systeem. Het ingezamelde volume wordt opgehaald, gecontroleerd en gesorteerd, voor het in gescheiden stromen naar recyclingbedrijven wordt getransporteerd. De systemen doen nog meer. Zo voeren ze campagnes en organiseren inzamelacties om de consument te stimuleren afgedankt e-waste in te leveren. Een voorbeeld van eerder uitgevoerd onderzoek is de omvangrijke studie onder leiding van de United Nations University naar de herkomst en bestemming van e-waste in Nederland (zie www.futureflows.eu).

De recyclingresultaten van de drie systemen zijn vergelijkbaar. Onder regie van Wecycle wordt 84 procent van de grondstoffen teruggewonnen tegen 82 procent in België en 79 procent in Frankrijk. Nederland gebruikt daarnaast nog eens 12 procent voor energie-opwekking, twee maal zoveel als in de andere twee landen. De verschillen in het ingezameld volume zijn groter. België loopt duidelijk voorop met 10,2 kilo per hoofd van de bevolking, tegen 7,6 kilo per Nederlander en 6,9 kilo per Fransman. Bij een uitsplitsing per categorie blijkt dat het verschil met name verklaard wordt door het volume kleine elektrische apparaten: Recupel haalt 3,8 kilo per inwoner op terwijl nummer twee Wecycle blijft steken op 2,2 kilo.

Als mogelijke verklaring van de voorsprong van Recupel noemt het rapport 'Diftar', de heffing die de meeste Belgische gemeenten aan hun inwoners in rekening brengen voor het ophalen van restafval en die wordt bepaald door de hoeveelheid aangeboden afval in plaats van een vast bedrag zoals nog veel in Nederland gebeurt. Nederland is hier bezig met een inhaaloperatie. Een aantal gemeenten kent inmiddels een tarifiering van restafval of bereidt die voor, terwijl andere gemeenten de gratis inzameling van restafval beperken en het ophalen of inleveren van gescheiden stromen juist bevorderen. ◀

**BEVOLKING
NIET BEWUST VAN
RECYCLING**

WECYCLE ADVISEERT OVER INZAMEL- SYSTEEM IN JORDANIË

De verantwoorde verwerking van elektronisch afval is ook in opkomende economieën een uitdaging. Wecycle adviseerde op verzoek van de Nederlandse regering bij de opzet van een inzamelsysteem in Jordanië.

Toen het ministerie van Buitenlandse Zaken belde om Wecycle te vragen voor een identificatiemissie in Jordanië, reageerden directeur Jan Vlak en manager operations Mark Tilstra aanvankelijk met enige scepsis. Wat hadden zij daar vanuit Nederland te brengen? De manier waarop in beide landen wordt omgegaan met afval in het algemeen en afgedankte elektrische apparaten in het bijzonder is onvergelijkbaar. Maar tegelijkertijd beseffend dat nu juist op dat verschil, en met name op de Nederlandse voor-sprong in kennis en ervaring, een beroep werd gedaan. In februari reisden zij af naar Amman.

Jordanië heeft een groeiende middenklasse onder zijn zeven miljoen inwoners. Bezit en gebruik van elektrische en elektronische apparaten groeien snel en in de schaduw daarvan groeit het probleem van het storten van elektronisch afval. “Maar voor het zover komt, doorloopt een product een eindeloze reparatiecyclus”, vertelt Tilstra. “Tal van bedrijfjes zamelen kapotte en afgedankte apparaten in om ze weer voor gebruik geschikt te maken. En als het elektrisch systeem van de koelkast niet meer te repareren is, dan wordt die nog gebruikt als ongekoelde kast voor etenswaren. Pas als een apparaat na tal van reparaties helemaal niet meer bruikbaar is, wordt het gedumpt.” Dat dumpen is een groeiend probleem. Reden voor Jordanië om in het kader van een samenwerkingsprogramma van de Nederlandse overheid een verzoek in te dienen voor ondersteuning van de opbouw van een inzamelsysteem voor e-waste. Het ministerie van Buitenlandse Zaken had de aanvraag positief beoordeeld en vroeg Tilstra en Vlak om een ‘expert opinion’ over de mogelijkheden.

In overleg met het ministerie en de Nederlandse ambassade in de Jordaanse hoofdstad Amman is een driedaags programma opgezet. “Dat was een heel vol programma omdat er veel partijen betrokken zijn bij dit proces”, zegt Tilstra. “Uiteraard de centrale en de lokale overheid, maar ook de lokale inzamelaars, retailers, producenten, importeurs en belangenorganisaties. En we hebben de inzamellocaties en werkplaatsen van de informele sector bezocht.” Zij besloten zich te concentreren op Amman, waar een derde van de Jordaanse bevolking woont. “Daar is de kritische massa aanwezig om een inzamelsysteem in de lucht te krijgen.”

De eerste uitdaging die uit de gesprekken naar voren kwam, is het volstrekte gebrek aan bewustzijn bij de bevolking over de mogelijkheden van recycling en de risico's van schadelijke stoffen. Aan afvalscheiding wordt niet gedaan en er is ook nauwelijks recycling in het land, afgezien van enkele metaalsmelters.

De tweede uitdaging zit in de institutionele structuur. Corruptie is een hot item in het land, en grote en voort-varende initiatieven zijn al snel verdacht. Dit remt radicale veranderingen af omdat het al snel geassocieerd wordt met persoonlijke belangen en omkoping. Het gevolg hiervan is dat er geen initiatieven worden genomen en het opstarten van een veranderingsslag een grote uitdaging is. Pas als de Koninklijke familie zich achter een plan schaaft, wordt het boven die twijfel verheven.

De derde uitdaging die de onderzoekers identificeerden is dat de producenten en importeurs van elektronica niet betrokken zijn bij de inzameling en verwerking van afgedankte producten. Die is volledig in handen van de ►

INZAMEL- STRUCTUUR NOODZAKELIJK

informele sector die leeft van wat inzameling, reparatie en 'verwerking' opbrengen. Met een heffing op de producten die importeurs op de markt brengen, zou een verantwoord inzamel-systeem kunnen worden gefinancierd dat alle e-waste ongeacht de restwaarde verwerkt.

Tilstra en Vlak concluderen in hun rapport dat het plan van aanpak voor een inzamelsysteem in Jordanië deze drie uitdagingen het hoofd moet kunnen bieden. Allereerst moet een visie op de toekomst worden geschetst, waarin de informele sector wordt betrokken. Het is geen aanval op hun positie, maar juist een professionalisering van de sector en verbetering van hun infrastructuur van inzamelen, sorteren en verwerken.

De visie wordt vervolgens vormgegeven in een concept voor een inzamelstructuur. Dit concept en de toekomstvisie hebben vervolgens draagvlak nodig bij alle betrokken overheden, marktpartijen en belangenorganisaties. De rapporteurs van Wecycle stellen voor dit vast te leggen in een charter tussen stakeholders. Zij hebben goede hoop op medewerking van de producenten, die zich in toenemende mate bewust worden dat zij ook in opkomende markten verantwoordelijkheid dragen voor de problematiek rondom e-waste. Tilstra noemt als voorbeeld de E-waste Solutions Alliance for Africa, een samenwerkingsverband van Dell, Philips, Nokia en HP.

In de volgende fase zou een pilotproject kunnen worden uitgevoerd, waarin het concept in de praktijk gedemonstreerd wordt. Die pilot vormt de basis voor de zegen van de Koninklijke familie, die het initiatief boven de twijfel van corruptie en eigenbelang kan verheffen.

Al met al is er een lange weg te gaan, concludeert Tilstra. "Als je daar rondloopt, realiseer je je dat wij hier in Nederland met name een enorme voorsprong hebben in de bewustwording van consumenten en de infrastructuur om je afval gescheiden af te geven. Bewustzijn van nut en noodzaak van gescheiden inzamelen is essentieel en Jordanië zal heel wat tijd nodig hebben om dat in te halen."

Aan de andere denkt hij dat Jordanië ook kan leren van de ontwikkeling in landen als Nederland. Het land kan fouten en onnodige tussenstappen overslaan en daarmee tijd winnen. "Wij zijn bijvoorbeeld eerst van storten naar verbranden gegaan, en pas in tweede instantie naar recycling. Als je dat in één stap doet, dan zou je sneller moeten kunnen ontwikkelen dan wij hier hebben gedaan."

Het rapport werd in april aangeboden aan Buitenlandse Zaken. De bal ligt nu bij Jordanië. Tilstra blikt tevreden terug op een leerzame reis en de kennismaking met een gastvrij land. "Het was een fantastische ervaring om Jordanië de eerste prille stap te helpen zetten op weg naar verantwoorde inzameling en recycling van elektronisch afval." ◀

Wecycle

WECYCLE RAPPORTEERT 139 MILJOEN KILO E-WASTE

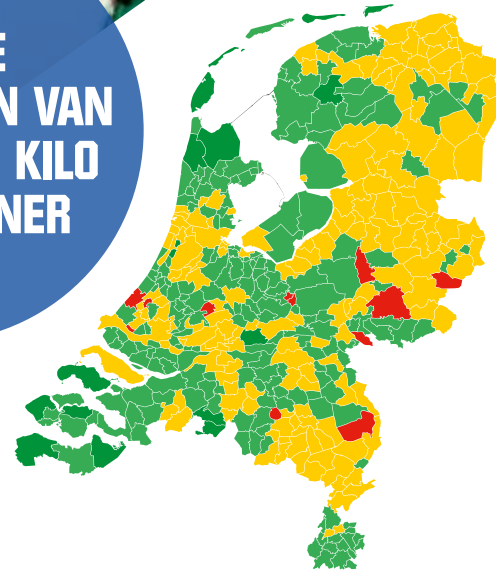
Wecycle zamelde vorig jaar 121 miljoen kilo afgedankte elektrische apparaten en kapotte energiezuinige lampen (e-waste) in. In 2011 was dit 128 miljoen kilo. Het is voor het eerst sinds de start van het inzamelsysteem in 1999 dat er minder e-waste werd ingezameld dan in het voorgaande jaar. Er zijn diverse oorzaken voor de daling. De verkoop van nieuwe apparaten viel in 2012 sterk terug waardoor er ook minder is afgedankt. Dit betrof niet alleen zwaardere apparaten als groot witgoed (koelkasten, wasmachines, vaatwassers), maar ook bruingoed (TV's, audio-/videoapparaten) en ICT-apparatuur. Ook neemt de inzameling van zware TV's en monitoren met een beeldbuis af, omdat veel consumenten inmiddels platte schermen in huis hebben.

Naast de inzameling, heeft Wecycle in 2012 bijna 18 miljoen kilo e-waste geregistreerd. Dit is e-waste dat door gespecialiseerde recyclingbedrijven is verwerkt, maar niet via het Wecycle-systeem is ingezameld. Na een proef in 2011 is deze registratie vorig jaar gestart. De verwachting is dat het aandeel registratie in het totale volume de komende jaren toeneemt.

Meer informatie over de werkwijze en resultaten van Wecycle is te zien op de jaarsite 2012: wecycle.nl/2012. ◀

AFGIFTE GEMEENTEN GEDAALD

AFGIFTE
LOOPT UITEEN VAN
1,0 TOT 21,4 KILO
PER INWONER

In 2012 gaven gemeenten gemiddeld 4,8 kilo e-waste per inwoner af aan Wecycle. Dat is minder dan in 2011. In dat jaar gaven gemeenten gemiddeld 5,1 kilo per inwoner af. Dat blijkt uit het jaarlijkse benchmarkonderzoek naar de afgifte van e-waste door gemeenten aan Wecycle.

Net als in 2011 zijn er grote verschillen in de hoeveelheid e-waste die gemeenten afgeven. De resultaten lopen uiteen van 1,0 tot 21,4 kilo per inwoner. De volledige benchmark staat op wecycle.nl/benchmark.

De daling van de afgifte past in de lijn van de inzamelresultaten van Wecycle. Een voornamere reden voor de lagere hoeveelheid is de economische crisis. Hierdoor worden er minder elektrische apparaten vervangen en afgedankt.

Doel van het onderzoek is om gemeenten te stimuleren

meer e-waste in te zamelen bij hun inwoners. Daarnaast geeft het een inzicht in de prestaties van elke individuele gemeente. Elke gemeente ontvangt het Wecycle Recycle Certificaat. Hierop staat hoe het afgegeven e-waste is gerecycled en hoeveel CO₂-uitstoot er is vermeden door het e-waste optimaal te laten recycelen via Wecycle.

Door samen te werken kan er nog meer e-waste ingezameld worden. Daarom biedt Wecycle gemeenten hulp en ondersteuning om de inzameling van milieustraten te verbeteren. Elke gemeente kan bijvoorbeeld gratis gebruik maken van Wecycle-communicatieformats. Daarnaast voert Wecycle samen met gemeenten inzamelcampagnes rondom Koninginnedag en Sinterklaas om consumenten aan te sporen meer e-waste bij de milieustraten in te leveren. Ook kunnen de gemeenten een beroep doen op de Adviseur Overheid van Wecycle. ◀

NIEUWE CONTRACTEN INZAMELING EN RECYCLING

Wecycle heeft nieuwe contracten gesloten voor de inzameling en recycling van e-waste vanaf januari 2013. Centrale insteek is een verdere kwaliteitsverbetering. Nu al worden alle afgedankte elektrische apparaten en energiezuinige lampen beter tot veel beter gerecycled dan de wet voorschrijft. Met de gecontracteerde recyclingbedrijven is afgesproken dit nog verder te verbeteren. Wecycle heeft met de volgende recyclingbedrijven contracten gesloten: Alba Service en Indaver (spaarlampen en tl-buizen), Coolrec (groot witgoedapparaten, koel-/vriesapparaten, kleine elektrische en ICT-apparaten, TV's en monitoren), Enviprotect (koel-/vriesapparaten), HKS Metals (groot witgoedapparaten) en Sims Recycling Solutions en Stena Metall (kleine elektrische en ICT-apparaten, TV's en monitoren).

De gecontracteerde vervoerders gaan zich inspannen om hun CO₂-uitstoot te reduceren. Bijvoorbeeld door een Lean and Green Award te behalen waarmee zij zich committeren in vijf jaar tijd hun CO₂-uitstoot met minimaal 20 procent te verlagen. Ook het rijden met langere en zwaardere vrachtwagencombinaties draagt bij aan vermindering van de CO₂-uitstoot. Alle vervoerders leren hun chauffeurs veiliger en efficiënter te rijden en monitoren het verbruik per vrachtwagen. Zij committeren zich ook om te gaan rijden met vrachtwagens

die een uitstoot hebben conform de Euro6-norm. Deze wordt in september 2014 in Europa van kracht.

Wecycle heeft met Midwaste, Omrin en Van Vliet Groep een contract gesloten voor inzameling van elektrische apparaten bij de gemeentelijke milieustraten en het uitsorteren van het e-waste. Met De Rooy Warehousing & Distributie en Vonk en Co is een contract gesloten voor de fijnmazige inzameling van apparaten bij winkels. Sita EcoService en Van Vliet Groep halen spaarlampen en tl-buizen op bij de gemeentelijke milieustraten, installateurs en winkels.

Europese standaarden

Zowel de gecontracteerde vervoerders als de recyclingbedrijven werken vanaf 1 januari 2013 volgens de zogenoemde WEEELABEX-standaarden. Deze standaarden op het gebied van inzameling en recycling zijn opgesteld door het WEEE Forum. In dit forum zitten 40 inzamelsystemen uit heel Europa die onderling hun kennis en ervaring delen. In deze standaarden zijn de 'best practices' uit heel Europa verenigd. Wecycle past als eerste in Europa de WEEELABEX-standaarden toe als één van de criteria voor het gunnen van contracten. ◀

WECYCLE PREFEREERT EEN 'PAPER- LESS OFFICE'

DIGITALE FACTUURVERWERKING

HOGERE
BETROUWBAARHEID
EN SNELHEID

De financiële administratie van Wecycle gaat over naar een 'paperless office'. "Om dit te realiseren zijn we gestart met het digitaliseren van diverse financiële processen", zegt Frank van Oeveren, controller van Wecycle. "Wecycle verstuurt jaarlijks ongeveer 10.000 facturen naar de deelnemers, detaillisten, distributiecentra en gemeenten en ontvangt jaarlijks ongeveer 5.000 inkomende facturen. We willen deze stromen verregaand automatiseren zodat het een win-win-situatie wordt voor zowel de klant en leverancier alsmede voor Wecycle. Dit past precies bij de passie voor het milieu wat Wecycle nastreeft voor al haar afdelingen."

In 2010 is Wecycle gestart met de verbetering van haar automatisering voor alle bedrijfsprocessen. Naast het digitaliseren en automatiseren van de opgaven en facturen voor de deelnemers waren nu de andere processen aan de beurt om eens goed onder loep genomen te worden hoe we deze verder konden optimaliseren en tevens vereenvoudigen.

Van Oeveren: "Een volgende stap in het verder automatiseren van de processen is het digitaal versturen van facturen aan de detaillisten en de gemeenten vanaf 2013. Op deze manier kunnen we zowel de kosten als de groei managen."

In 2012 is de afdeling Finance & Control gestart met de studie om ook de inkomende stroom van facturen te automatiseren. Het is de wens van de afdeling Finance &

Control om ook vanuit deze hoek een bijdrage te leveren aan het milieu.

De 5.000 inkomende facturen voor de eigen administratie van Wecycle en de administratie van de productstichtingen moeten handmatig worden bewerkt en ingeboekt en ter autorisatie worden aangeboden aan de budgethouder. Vervolgens wordt de factuur betaald en gearchiveerd. "Dit vergt een groot aantal handelingen die we nu verregaand kunnen automatiseren," zegt Van Oeveren. "Leveranciers sturen nu hun factuur per e-mail naar een speciale e-mail-box. De facturen worden vervolgens automatisch ingelezen in het systeem en ter accordering aangeboden aan de budgethouder. De doorlooptijd is hiermee verkort van 1 à 2 weken naar 1 à 2 dagen. Dit komt ook doordat het niet meer uitmaakt waar de budgethouder zich fysiek bevindt. Via een beveiligde internetlink kan men ook vanuit huis of zelfs vanaf de vakantieplek de autorisatie van de facturen regelen."

De grote voordelen van de digitale verwerking van (inkomende) facturen zijn betrouwbaarheid en snelheid. Facturen kunnen niet meer kwijtraken en betrouwbare informatie blijft betrouwbaar zegt Dennis Schoenmakers, senior medewerker Finance & Control. "Bovendien is het vriendelijk voor het milieu, zoals past bij een groene organisatie als Wecycle." ◀

AUTOMATISERING VAN WECYCLE IS WATERDICHT CONFORM ISAE-3402

Deelnemers doen opgave van hun afgezette eenheden en kilogrammen in het opgavenportaal van Wecycle. Dit zijn concurrentiegevoelige gegevens die niet inzichtelijk mogen zijn voor de werknemers van Wecycle of de productstichtingen en uiteraard ook niet voor derden. Beveiliging van deze gegevens is dus essentieel. Een eerste stap die gezet is in 2010 is de digitalisering van het doen van de opgave door de deelnemers en het digitaal versturen van de facturen aan de deelnemers (de zogeheten blackbox). Hierdoor voorkom je onder andere het kwijtraken of onderscheppen van gevoelige informatie bij de post. 'Om er zeker van te zijn dat deze black box betrouwbaar is laten we ons systeem toetsen op basis van een ISAE-3402 onderzoek,' zegt Dennis Schoenmakers, senior medewerker Finance & Control van Wecycle.

Op basis van dit onderzoek heeft Wecycle de ISAE 3402 type I Assurance verklaring ontvangen. Deze Assurance verklaring geeft aan dat de opzet en het bestaan van de beheersmaatregelen, welke door Wecycle zijn ingericht, doelmatig zijn. Wecycle is inmiddels het vervoltraject ingegaan om in oktober 2013 de ISAE 3402 type II Assurance verklaring te

ontvangen. Deze Assurance verklaring geeft aan dat naast de opzet en het bestaan van de beheersmaatregelen ook de werking voor een bepaalde periode is getoetst. Deze Assurance verklaringen worden afgegeven door een externe accountant.

"Naast de toetsing op de digitale verwerking van opgaven van en facturen aan de deelnemers hebben we ook een aantal andere processen laten toetsen, namelijk het digitaal versturen van facturen aan de detaillisten en gemeenten en het digitaal versturen van factuurvoorstellen aan de operationele leveranciers. Het primaire doel van de ISAE-3402 Assurance verklaring is om aan te tonen dat de gegevens die deelnemers en andere externe partijen, die betrokken zijn inzameling en recycling, opgeven aan Wecycle veilig en gewaarborgd zijn en dat niemand anders dan de daartoe bevoegde personen er bij kunnen", aldus Frank van Oeveren, controller bij Wecycle. ◀

[illegible]

Voorlichting en inzamelen met consumenten en partners

De belangrijkste boodschap in alle campagnes van Wecycle is dat het inleveren van e-waste gewoon bij het dagelijks leven en de bedrijfsvoering hoort. De consumentencampagnes richten zich vooral op het gezin. Deze groep dankt de meeste elektrische apparaten af. De business-to-business-campagnes zijn met name gericht op installateurs en facilitair managers.

Het nieuwe gezicht van Wecycle

MY BAG TO THE FUTURE

Wat kunnen we samen Wageningen

Bag to the future

Bag to the future

Wecycle Your Future!

Beurzen

Op de Internationale Bouwbeurs informeerde Wecycle installateurs en andere professionals uit de bouwsector over hoe zij de verwijdering en inzameling van energiezuinige verlichting zo verantwoord en efficiënt mogelijk kunnen organiseren.

**INLEVEREN
 OUD ELEKTRISCH
 GEREEDSCHAP?**

**KLEIN
 KLUSJE!**

Koninginnedag met gemeenten

Klein Klusie

Om de inzameling van elektrisch (tuin-) gereedschap te bevorderen, voert Wecycle deze zomer de 'Klein Klusje'-campagne. Dit is een samenwerking met de bouwmarkten Enorm, Fixet, Formido, Gamma, Hornbach, Hubo, Karwei, Kluswys, Multimate en Praxis. In totaal nemen er 888 vestigingen aan deze actie deel. Niet eerder deden zoveel bouwmarkten mee aan deze actie. Zij zijn hiermee belangrijke inzamelpunten geworden. Een radiospot roept klanten op om afgedankt elektrisch (tuin-) gereedschap in te leveren in ruil voor een speakerstetje.

ONTWIKKELING RECYCLE APP GEGARANDEERD

De realisatie van de recycle app (zie ook Retour winter 2012) is de afgelopen maanden een paar bemoedigende stappen dichterbij gekomen. Inmiddels is met het ministerie van Infrastructuur en Milieu een intensieve samenwerking aangegaan, nadat bleek dat beide partijen met vergelijkbare projecten bezig waren. Dit leidde tot het besluit om deze projecten samen te voegen.

De recycle app is een applicatie voor de mobiele telefoon, waarmee de gebruiker kan bepalen wat hij met zijn afval moet doen en bij welke dichtstbijzijnde winkel of milieustraat hij dat dan kwijt kan. Via de app zijn ook filmpjes te bekijken over recycling.

Naast samenwerking met het ministerie van I&M, hebben 15 andere organisaties van producenten, charitatieve inzamelaars, brancheorganisaties en overheidspartijen positief gereageerd op de plannen. Gezamenlijk hebben zij overeenstemming bereikt over een concreet programma van eisen en wensen, dat op dit moment voorgelegd wordt aan ontwikkelaars van de software om de mogelijkheden en planning in beeld te krijgen.

De app wordt ondersteund met een website waarop dezelfde informatie te vinden zal zijn. Dit om ook consumenten zonder smartphone in de gelegenheid te stellen de bij elkaar gebrachte informatie over afvalscheiding op een centrale plek te kunnen vinden. Daarmee kan er nu officieel gesproken worden van een recycleplatform.

De plannen hebben nu zo'n concrete vorm aangenomen dat er financiële zekerheid nodig is om het positieve momentum vast te houden. De vier bij dit project betrokken VPN-leden (ARN, Nedvang, NVMP, Stibat) hebben aangeboden de ontwikkeling, onderhoud en beheer van het eerste opstartjaar gezamenlijk te financieren. Daarmee is het vrijwel zeker geworden dat het platform er gaat komen.

Milieu Centraal staat open om het beheer te voeren van de recycle app. Dit beheer omvat onder andere de coördinatie

**MET RECYCLE
APP BEPALEN
WAAR AFVAL
NAARTOE MOET**

van de database met gegevens van aangesloten gemeenten en materiaalorganisaties. De gesprekken over de invulling, verdeling en financiering van beheertaken zijn inmiddels in een vergevorderd stadium. De betrokken partijen hebben aangegeven dat zij in Milieu Centraal een betrouwbare partner zien voor het beheer.

De enige informatie die nog ontbreekt op het recycleplatform zijn de locaties voor de inzameling van glas, papier en kunststof en de gemeentelijke afvalkalenders. Deze informatie is grotendeels afkomstig van gemeenten en reinigingsdiensten. De deelnemende partijen doen dan ook een oproep aan de gemeenten en reinigingsdiensten om deel te nemen in dit platform en contact op te nemen met de pro-

jectleider van dit project. Er zijn voor gemeenten/reinigingsdiensten vooralsnog geen kosten verbonden aan deelname en zij blijven zelf de controle (en daarmee ook de verantwoordelijkheid) houden over de aangeleverde gegevens.

De komende maanden zal de focus liggen op het bouwen en uitwerken van de app en het in contact treden met gemeenten en reinigingsdiensten om te polsen of ze interesse hebben in deelname.

Voor meer informatie en vragen over het recycleplatform kunt u contact opnemen met Jos Heubers, jos.heubers@wecycle.nl.

TERUGWINNEN SOMMIGE GRONDSTOFFEN LASTIG

SYMPOSIUM 'GRONDSTOFFEN- TERUGWINNING KRITISCH BEKEKEN' OP 3 JUNI

Op maandagmiddag 3 juni a.s. organiseert de vereniging NVMP in Den Haag het symposium 'Grondstoffenterugwinning kritisch bekeken' over Design for Recycling van elektrische apparaten.

Elektrische apparaten worden ontworpen op basis van een aantal eisen. Naast productveiligheid, gebruiksgemak en energieverbruik spelen de resource efficiency en recycling een belangrijke rol. Toch blijkt het terugwinnen van sommige grondstoffen uit afgedankte apparaten in de praktijk lastig. MARAS – Material Recycling and Sustainability – heeft in opdracht van de NVMP en Wecycle onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van herwinning van kritische stoffen, zoals edelmetalen en aardmetalen. Ook is onderzocht welke verbeteringen in het productontwerp kunnen worden aan-gebracht om de recycling nog effectiever te maken. Het onderzoek levert nieuwe inzichten in de (on)mogelijkheden van recycling.

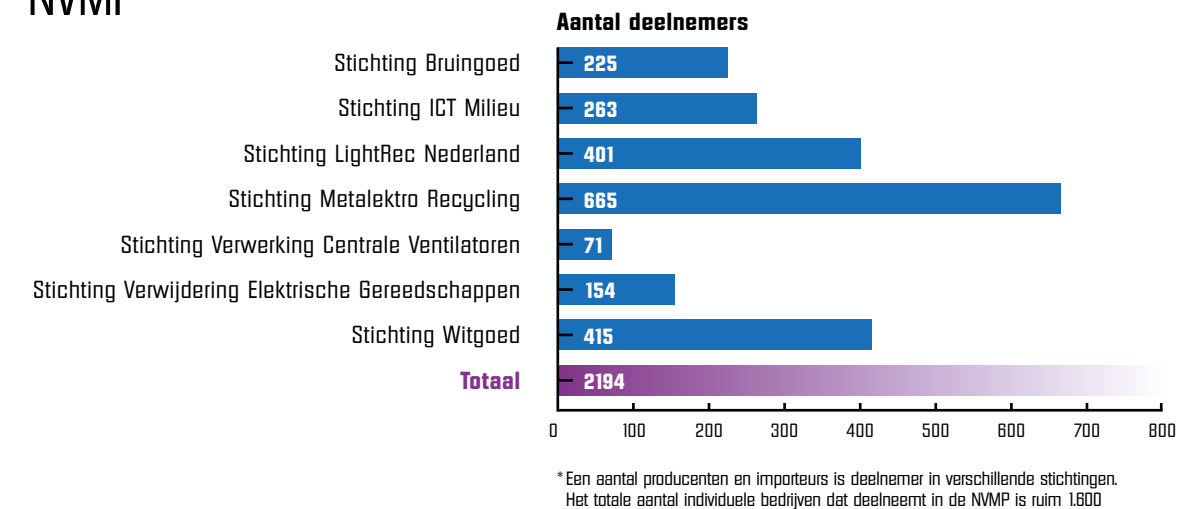
Consequenties voor beleid

De resultaten van het onderzoek geven inzicht in het grondstoffenbeleid waarbij ook politieke keuzes aan de orde komen.

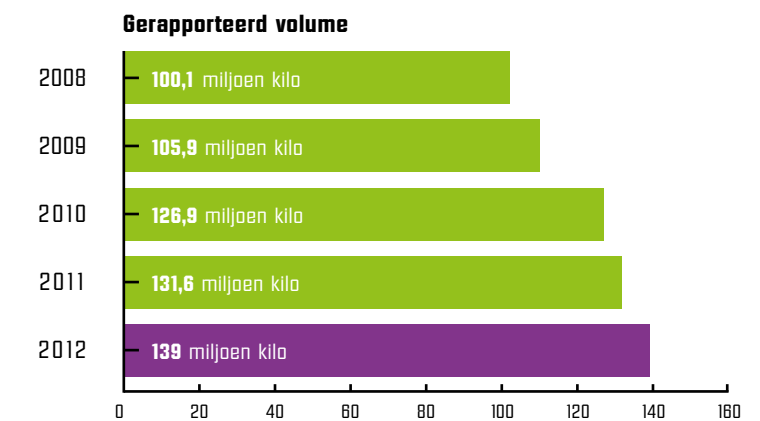
Er wordt vaak gesproken over een grondstoffenrotonde, maar de technische en economische randvoorwaarden moeten niet uit het oog worden verloren. Ook de herwinning van grondstoffen heeft zijn grenzen. Op het symposium presenteert onderzoeker Antoinette van Schaik (MARAS) de resultaten van het onderzoek over Design for Recycling. Diverse gastsprekers gaan vervolgens in op het verwerkingsproces van afgedankte apparaten en de herwinning van grondstoffen. Om de milieuaspecten van recycling in perspectief te plaatsen zal ook aandacht worden besteed aan het energieverbruik van apparaten. Tijdens het symposium wordt ook gediscussieerd over de mogelijkheden van de grondstoffenrotonde voor e-waste in Nederland. De consequenties van de studie van MARAS voor het inrichten van een grondstoffenrotonde, en de beperkingen die hierbij gelden, worden toegelicht door de voorzitter van de NVMP, Jan Kamminga. ◀

KERNCIJFERS

NVMP

Wecycle

Recycleresultaat

De overheid stelt milieu-eisen aan recycling. Afhankelijk van het soort apparaat moet recycling een hergebruik opleveren van 60-75 procent. Voor spaarlampen is dit 80 procent. Wecycle doet het in alle categorieën beter tot veel beter.

